

Bratislava 4. 11. 2022

Úrad nemôže sprístupňovať komunikáciu s novinármi v rámci zákona o slobode informácií

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) je súčasťou inštitúcií demokratického štátu. Jeho imanentnou súčasťou je slobodná práca novinárov pod ochranou Ústavy Slovenskej republiky a v medziach ďalších medzinárodných zmlúv a zákonov, ako je napríklad zákon o mediálnych službách, zákon o publikáciách či zákon o slobode informácií.

Žiaľ, aj Slovensko patrí ku krajinám, v ktorých sa vyskytli prípady slovných aj fyzických útokov na novinárov a v jednom prípade dokonca aj zavraždenie novinára a jeho snúbenice. V rámci týchto prípadov boli dokonca široko medializované informácie o tom, ako dochádzalo k systematickému protizákonnému sledovaniu a lustrovaniu novinárov. Z týchto skutočností vyplývajú závažné konzekvencie aj pre prácu orgánov verejnej moci, ktoré poskytujú informácie o svojej činnosti verejnosti.

Aktuálne úrad dostal žiadosť o sprístupnenie informácií, v ktorej žiadateľ požadoval sprístupniť, vo veľmi podrobnom rozsahu, komunikáciu medzi novinármi a úradom. Žiadateľ požadoval sprístupniť osobné údaje novinárov, ktorí boli v kontakte s úradom, požadoval presné uvedenie času, kedy došlo ku kontaktovaniu úradu, zaslanie kópií e-mailov alebo iných správ, ktoré novinári poslali a pod.

Úrad sa snaží vyhovieť všetkým žiadostiam o sprístupnenie informácií a pri svojej činnosti postupuje v súlade so svojimi zákonnými povinnosťami vymedzenými zákonom o slobode informácií. Na druhej strane, aj podľa judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky musí byť právo na informácie v rovnováhe s princípom dobrej verejnej správy. Požiadovanie informácií o osobných údajoch novinárov a o korešpondencii, s ktorou sa novinári obracajú na úrad, nespadá do rozsahu informácií, na sprístupnení ktorých by mohla mať verejnosť legitímny záujem a sprístupnenie ktorých by mohlo byť v súlade s účelom verejnej kontroly úradu.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Želova 2

829 24 Bratislava 25

- úrad pre
- dohľad nad
- zdravotnou
- starostlivosťou

Aj v kontexte vyššie načrtnutej ochrany slobodného výkonu novinárskej činnosti si úrad uvedomuje riziko vytvorenia precedensu, ktorý by mohol vážne ohroziť výkon práva na slobodu prejavu médií, garancie nezávislosti médií, ako aj bezpečnosť samotných novinárov. Ak by verejné inštitúcie ako povinné osoby museli sprístupňovať novinárske otázky či iné detaily ohľadne komunikácie s novinármi, informácie o predmete záujmu novinárov, prípadne dokonca identitu samotných novinárov, marili by sa podmienky na slobodný výkon žurnalistického povolania a v extrémnom prípade by mohlo prísť až k ohrozeniu novinárov. Takýto postup povinnej osoby by mal neprípustný tlmiaci, resp. odstrašujúci účinok na slobodu prejavu novinárov („chilling effect“), a preto by bol v rozpore s verejným záujmom demokratickej spoločnosti a odporoval by aj príslušným garanciám ústavných práv.

Hoci úrad disponuje požadovanými informáciami, podľa jeho názoru sprístupnenie týchto informácií nespadá do rozsahu povinne zverejňovaných informácií podľa zákona o slobode informácií, a preto úrad nebude sprístupňovať komunikáciu novinárov s úradom tretím stranám. Úrad je presvedčený, že tento postup dáva do rozumnej rovnováhy právo na informácie a ochranu slobody prejavu novinárov.